

Finnan käyttö kasvanut huimasti

Finnan käyttö yli kolminkertaistui vuonna 2017. Viime vuonna kaikissa Finna-näkymissä oli lähes 24 miljoonaa käyntiä ja voimakas kasvu jatkuu tänäkin vuonna. Pääosa käytön kasvusta syntyy, kun organisaatiot vaihtavat omat nykyiset käyttöliittymänsä Finnaan. Uudet aineistot ja palvelut ovat houkutelleet uusia pysyviä käyttäjiä myös mukana olevien organisaatioiden yhteiselle Finna.fi:lle.

Finnaa ylläpidetään ja kehitetään pysyvänä palveluna kirjastoille, arkistoille ja museoille. Finnassa mukana olevat organisaatiot saavat käyttöönsä kansallisen palvelun ominaisuudet ja keskitetyt asiantuntijapalvelut. Korkeakoulukirjastoilla palveluun sisältyy elektronisten aineistojen keskitetty indeksi ja linkityspalvelu (PCI ja SFX).

Uusimpana Finna-perheen jäsenenä OUTI-kirjastot julkaisivat helmikuussa beta-versiona Finna-verkkokirjaston. Kyse on ensimmäisestä Finna-käyttöön otosta avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmää käyttävien kirjastojen parissa. Verkkokirjasto julkaistiin osoitteessa outi.finna.fi. Myös kansallinen metatietovaranto Melinda laajenee ja integraatiota Koha-järjestelmään suunnitellaan.

Finnan kehityksessä edistetään tietovarantojen ja aineistojen yhteentoimivuutta ja uudelleenkäyttöä. Vuoden 2017 aikana avoimen rajapinnan kautta tapahtuva käyttö on lisääntynyt. Uusia Finna-dataan perustuvia palveluja ovat mm. automaattisen kuvailun alaan kuuluva annif.org ja Helsingin kaupungin museon kuvapalvelu, helsinkikuvia.fi.

Finna-palvelu arvioitiin parhaiten onnistuneeksi osa-alueeksi vuoden 2017 lopussa päättyneessä kiitoksia keränneessä Kansallinen digitaalinen kirjasto (KDK) -hankkeessa.

Lisätietoja: Erkki Tolonen [erkki.tolonen \[at\] helsinki.fi](mailto:erkki.tolonen[at]helsinki.fi)

Suomen Penin sananvapauspalkinto ylikirjastonhoitaja Kai Ekholmille

Kansalliskirjaston ylikirjastonhoitaja Kai Ekholm on tunnettu sananvapauden ja sensuurin tutkija. Hänen väitöskirjansa aihe oli kirjastoissa kielletyt kirjat vuosina 1944–1946. Ekholm on nostanut työssään esiin ilmaisunvapauden kysymyksiä ja rohkeasti puolustanut Kansalliskirjastoa, yhteistä muistiorganisaatiotamme, Helsingin yliopiston vaikeassa taloustilanteessa.

Yksi 2000-luvun merkittävimmistä sananvapausaiheisista teoista on Suomessa ollut Tiellä sananvapauteen -verkkosivuston luominen ja julkistaminen (<https://sananvapauteen.fi/>). Sivusto on Kai Ekholmin johtaman laajan asiantuntijaryhmän rakentama kokonaisuus, joka tarjoaa ajantasaista, tutkittua tietoa suomalaisesta lainsäädännöstä, sensuurista ja sananvapauden tilasta 1900-luvun alusta nykypäivään saakka. Verkkosivusto on helppokäyttöinen, informatiivinen ja näyttävä.

Tiellä sananvapauteen -sivusto sai Tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon vuonna 2017.

Kai Ekholmin johdolla Kansalliskirjasto teki vuonna 2017 merkittävän päätöksen ja avasi vuoden 1918 digitaaliset sanomalehtiarkistot tutkijoiden ja muiden kiinnostuneiden vapaaseen käyttöön jo ennen kuin sata vuotta lehtien julkaisuajankohdasta tuli täyteen. Perusteluna oli se, että sisällissodan kaltaista poikkeuksellisen tärkeää ajanjaksoa täytyy päästä tutkimaan hyvissä ajoin ja vapaasti.

Kansalliskirjaston digitaalisen lehtiarkiston käytettävyyden ja avoimuuden ovat lisänneet tutkimuksen vapautta ja tiedonsaannin rajoittamattomuutta. Nämä kaksi ovat tärkeitä tekijöitä vapaassa kansalaisyhteiskunnassa.

Suomen Penillä on kunnia luovuttaa ylikirjastonhoitaja Kai Ekholmille vuosittainen sananvapauspalkintonsa. Palkintona luovutetaan taiteilija Kaiju Haanpään teos Isfahan. Kaiju Haanpää lahjoitti teoksensa sananvapauspalkinnoksi. Haanpää on huhmarilainen taiteilija, joka on tunnettu vaikuttavista, värikkäistä tekstiilikollaaseistaan.

Suomen PEN:in sananvapauspalkinto on tunnustus sananvapauden puolesta ansioituneesti toimineelle henkilölle, yhdistykselle tai muulle toimijalle. Kai Ekholm on seitsemäs palkinnon saaja. Aiemmat palkitut ovat: Sunniva Drake (2017), Matti Suurpää (2016), Abdirahim Hussein (2015), Kimmo Oksanen (2014), Eva Neklyeva (2013) ja Ville Ranta (2012).

Suomen PEN on vuonna 1928 perustettu kirjailijoiden kansainvälinen sananvapausjärjestö. Se on osa yli 100 maassa toimivaa Kansainvälistä PEN:iä (Pen International). Peruskirjansa mukaisesti PEN puolustaa ja edistää kirjallisuutta sekä taiteen- ja ilmaisunvapautta kaikkialla maailmassa.

Suomen PEN - Finnish PEN
 PO. Box 84
 00131 Helsinki, Finland
info@suomenpen.fi
www.suomenpen.fi
www.facebook.com/suomenpen
<https://twitter.com/FinnPEN>